

Fen Dersine Yönelik Uyumsal Ö?renme Durumlar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Fen Dersine Yönelik Uyumsal Ö?renme Durumlar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21719>

Abstract

Fen Dersine Yönelik Uyumsal Öğrenme Durumlar? Ölçeği, öğrencilerin fen bilimleri dersine özgü uyumsal öğrenme durumları, motivasyonel inançları ve öz-düzenleme becerilerini ölçmek amacıyla Türkçeye uyarlanmış bir ölçektir. Ölçeğin Türkçe uyarlaması Burcu Şenler (2014) tarafından gerçekleştirilmiştir. Toplam 32 maddeden ve dört alt boyuttan oluşan bu araç, fen eğitiminde öğrenci başarısı ve tutumuyla ilişkili temel psikolojik yapıları değerlendirmeye olanak tanır.

Ölçeğin psikometrik özellikleri, madde analizi, düzeltilmiş madde-toplam korelasyonları ve **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** ile incelenmiştir. İç tutarlılık güvenirlik katsayıları yüksek düzeyde bulunmuştur, bu da ölçeğin fen dersine yönelik öğrenme durumları'nın güvenilir bir şekilde ölçülmesini sağladığını göstermektedir.

Keywords

Uyumsal öğrenme, fen eğitimi, **öz-yeterlik**, öz-düzenleme, görev devri, öğrenme hedef yönelimi, psikometrik özellikler.

Authors

Burcu Şenler

Purpose

Ölçeğin temel amacı, öğrencilerin fen bilimleri dersine yönelik sergiledikleri adaptif öğrenme durumları belirlemektir. Bu durumlar, öğrencilerin derse karşı sahip oldukları hedefleri, görev algıları, kendilerine olan inançları ve öğrenme süreçlerini ne ölçüde düzenleyebildiklerini kapsar.

Bu araç, eğitim araştırmacılarına ve uygulayıcılara, öğrencilerin motivasyonel ve bilişsel stratejilerini anlamada, fen bilimleri eğitiminde etkili müdahale programları geliştirmede ve öğrenme ortamlarını optimize etmede önemli veriler sunmak üzere tasarlanmıştır.

Construct

Fen Dersine Yönelik Uyumsal Öğrenme Durumlar? Ölçeği, öğrenme psikolojisi alanında kritik öneme sahip olan **uyumsal öğrenme** kavramını ölçmektedir. Bu yapı, öğrencinin akademik görevlere başarıyla bir şekilde adapte olması'nı sağlayan dört temel psikolojik alt boyutta incelenir:

Öğrenme Hedef Yönelimi: Öğrencinin yeni becerilerde uzmanlaşmaya odaklanma derecesi.

Görev Değeri: Öğrencinin fen bilimleri dersinde öğrendiklerinin kullanımlarına ve önemine verdiği değer.

Öz-Yeterlik inançları: Öğrencinin fen dersindeki becerilerde başarılı olabileceğine dair kişisel inancı.

Öz-Düzenleme Becerileri: Öğrencinin zorluklarla karşılaşmada dahi öğrenme çabalarını sürdürme ve yönetme yeteneği.

Validity

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, madde analizleri ve yapı geçerliliği testleri ile desteklenmiştir. Madde analizinde, maddelerin ayırt edicilik düzeyleri için düzeltilmiş madde-toplam korelasyon değerleri hesaplanmıştır. Ayrıca, ölçekten elde edilen ham puanlar sıralanarak oluşturulan alt %27'lik grup ile üst %27'lik grupların puanları bağımsız t-testi ile karşılaştırılmış ve gruplar arasında anlamlı farklar bulunmuştur, bu da maddelerin genel performansla ilgili bir şekilde ayırt ettiğini göstermiştir.

Yapı geçerliliği, **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** kullanılarak test edilmiştir. İlk analiz sonuçlarında uyum indekslerinin beklenen düzeyin biraz altında çıkması üzerine gerekli modifikasyonlar yapılmıştır. Yapılan değişimlikler sonrasında DFA uyum indeksleri kabul edilebilir sınırlar içinde yer almıştır. Ölçeğin alt boyutları arasındaki korelasyonların da anlamlı olduğu tespit edilmiştir, bu da teorik olarak beklenen alt yapılar arası ilişkileri desteklemektedir.

Reliability

Fen Dersine Yönelik Uyumsal Öğrenme Durumları Ölçeği'nin iç tutarlılığını belirlemek amacıyla **Cronbach's Alpha** katsayıları hesaplanmıştır. Elde edilen değerler, ölçeğin yüksek düzeyde güvenilirliğe sahip olduğunu göstermiştir. Toplam ölçek için Cronbach's Alpha katsayısı .94 olarak saptanmıştır.

Alt ölçekler bazında iç tutarlılık katsayıları da yüksek değerler göstermiştir: Öğrenme Hedef Yönelimi (.83), Görev Değeri (.83), Öz-Yeterlik inançları (.86) ve Öz-Düzenleme Becerileri (.85). Bu değerler, her bir alt boyutun ölçtüğü yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamaktadır.

Factor Analysis

Ölçeğin yapısal geçerliliği, dört faktörlü yapının Türkçe örneklemde doğrulanması amacıyla **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** ile test edilmiştir. Modifikasyonlar sonrasında elde edilen uyum indeksleri, modelin veri ile kabul edilebilir düzeyde uyum sağladığını göstermektedir. Bu uyum indeksleri şunlardır:

Uyum İndeksi Oranı: $\chi^2/sd = 3.63$

Karşılaştırmalı Uyum İndeksi (CFI): .96
Normlaştırılmış Uyum İndeksi (NNFI): .95
Yaklaşık Hata Karekökü Ortalaması (RMSEA): .08
İndirgenmiş Uyum İndeksi (PGFI): .67
İndirgenmiş Normlaştırılmış Uyum İndeksi (PNFI): .85

Instrument

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: 4 alt boyut ve 32 madde

Language Available: Türkçe

Population Group: Öğrenciler (Spesifik olarak fen bilimleri dersini alan öğrenciler)

Age Group: Belirtilmemiş (Genellikle ortaokul/lise öğrencileri)

Population Details: Ölçeğin uyarlama çalışması, fen bilimleri dersi alan öğrenciler üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Methodology: 5'li **Likert Ölçeği** kullanılmıştır.

Keywords

Öğrenme motivasyonu, fen dersi, güvenirlik, geçerlik, **uyumsal öğrenme**, psikometrik araç, DFA.

Authors

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: bsenler@mu.edu.tr

Correspondence Address: Burcu Şenler, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi (Uyarlama sırasında)

Permissions & Fee and Test Year

Ölçek, Burcu Şenler tarafından 2014 yılında XI. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi'nde sunulan bildiri kapsamında uyarlanmıştır. Kullanım izinleri için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

Ölçeğin orijinal dokümanı (DOCX formatında) aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [fen-dersine-](http://fen-dersine-tr-scales.arabpsychology.com)

[yonelik-uyumsal-ogrenme-durumlari-olcegi-toad.docx](#)

Reference's

Şenler, B. (2014). *Fen Dersine Yönelik Uyumsal Öğrenme Durumları Ölçeği'nin Türkçe uyarlaması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması*. XI. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi'nde sunulan bildiri, Çukurova Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Adana.

Items of the Fen Dersine Yönelik Uyumsal Öğrenme Durumları Ölçeği

Derecelendirme: 5'li Likert (5=Kesinlikle Katılıyorum 4=Katılıyorum 3=Kararsızım 2=Katılmıyorum 1=Kesinlikle Katılmıyorum)

Ölçek Toplam Madde Sayısı: 32

Öğrenme hedef yönelimi (8 m): Fen bilimleri dersinde hedeflerimden biri yeni bilimsel becerilerde uzmanlaşmaktır.

Görev değeri (8 m): Fen bilimleri dersinde öğrendiklerim benim için kullanışlıdır.

Öz-yeterlik inançları (8 m): Fen bilimleri dersinde öğretilen becerilerde uzmanlaşabilirim.

Öz-Düzenleme becerileri (8 m): Fen bilimleri dersinde çalışmalar zor olsa bile çalışmaya devam edebilirim.